

ruina ejus ne exultet cor tuum : ne forte videat Dominus, et displiceat ei, et auferat ab eo iram suam. Ne contendas cum pessimis, nec æmuleris impios. *Et post duos versus* : Time Dominum, fili mi, et regem; et cum detractoribus non commiscearis : quoniam repente consurget perditio eorum : et ruinam utriusque quis novit? Hæc quoque sapientibus : Cognoscere personam in judicio, non est bonum. Qui dicit impio : Justus es, maledicent ei populi, et detestabuntur eum tribus. Qui arguunt laudabuntur, et super ipsos veniet benedictio. Labia deosculabitur, qui recta verba respondet. *Et post duos versus* : Ne sis testis frustra contra proximum tuum, nec lactes quemquam labiis tuis. Nec dicas : Quomodo fecit mihi, sic faciam ei; reddam unicuique secundum opus suum. Per agrum hominis pigri transivi, et per vineam viri stulti, et ecce totum repleverant urticæ, operuerant superficiem ejus spinæ, et maceria lapidum destructa erat. Quod cum vidissem, posui in corde meo, et exemplo didici disciplinam¹.

Et post viginti versus : Quæ viderunt oculi tui, ne proferas in jurgio cito; ne postea emendare non possis, cum dehonestaveris amicum tuum. Causam tuam tracta cum amico tuo; et secretum extraneo non reveles; ne forte insultet tibi cum audierit, et exprobrare non cesset. Mala aurea in lectis argenteis, qui loquitur verbum in tempore suo. Inauris aurea et margarita fulgens qui arguit sapientem, et aurem obedientem². *Et post septemdecim versus* : Acetum in nitro est, qui cantat carmina cordi pessimo. Si esurierit inimicus tuus, ciba illum; et si sitierit, da ei aquam bibere : prunas enim congregabis super caput ejus, et Dominus reddet tibi. *Et*

¹ Prov. xxiv, 1-32. — ² Id. xxv, 8 et 11-12.

post decem versus : Sicut urbs patens et absque murorum ambitu, sic vir qui non potest in loquendo cohibere spiritum suum¹.

Et post duos versus : Sicut avis ad alia transvolans, et passer quo libet vadens : sic maledictum frustra prolatum in quempiam superveniet. Flagellum equo, et chamus asino, et virga dorso imprudentium. Ne respondeas stulto juxta stultitiam suam; ne efficiaris ei similis. Responde stulto juxta stultitiam suam; ne sibi sapiens esse videatur². *Et post decem versus* : Sicut canis qui revertitur ad vomitum suum, sic imprudens qui iterat stultitiam suam. Vidisti hominem sapientem sibi videri, magis illo spem habebit stultus. Dicit piger : Leo est in via, et læna in itineribus. Sicut ostium vertitur in cardine suo, ita piger in lectulo suo. Abscondit piger manus sub ascella sua, et laborat si ad os suum eas converterit. Sapientior sibi piger videtur septem viris loquentibus sententias. Sicut qui apprehendit auribus canem, sic qui transit impatiens et commiscetur rixæ alterius. Sicut noxius est, qui mittit lanceas et sagittas in mortem, sic vir qui fraudulenter nocet amico suo, et cum fuerit deprehensus dicit : Luddens feci. Cum defecerint ligna, extinguetur ignis : et sussurrone subtracto, jurgia conquiescunt. Sicut carbones ad prunas, et ligna ad ignem, sic homo iracundus suscitatur rixas. Verba sussurratoris quasi simplicia, et ipsa perveniunt ad intima ventris. *Et post tres versus* : Labiis suis intelligitur inimicus, cum in corde tractaverit dolos. Quando submiserit vocem suam, ne credideris ei; quoniam septem nequitiae sunt in corde illius. Qui operit odium fraudulenter, revelabitur malitia ejus in concilio. Qui fodit foveam, incidet in eam; et qui volvit lapidem,

¹ Prov. xxv, 20-22 et 28. — ² Id. xxvi, 2-5.

revertitur ad eum. Lingua fallax non amat veritatem; et os lubricum operatur ruinas¹.

Ne glories in crastinum, ignorans quid superventura pariat dies. Laudet te alienus, et non os tuum; extraneus, et non labia tua. *Et post quatuor versus*: Melior est manifesta correptio, quam amor absconditus. Meliora sunt vulnera diligentis, quam fraudulenta odientis oscula. *Et post tres versus*: Amicum tuum, et amicum patris tui ne dimiseris. *Et post aliquot versus*: Infernus et perditio non replentur: similiter et oculi hominum insatiabiles. Quomodo probatur in conflatorio argentum, et in fornace aurum; sic probatur homo in ore laudantis. Si contuderis stultum in pila, quasi ptisanas feriente de super pilo, non auferetur ab eo stultitia ejus².

Et post aliquot versus: Vir pauper calumnians pauperes, similis est imbri vehementi, in quo paratur fames. Qui derelinquunt legem, laudant impium: qui custodiunt, succenduntur contra eum. Viri mali non cogitant iudicium: qui autem requirunt Dominum, animadvertunt omnia. Melior est pauper ambulans in simplicitate sua, quam dives in pravis itineribus. *Et post duos versus*: Qui coacervat divitias usuris et fœnore, liberali in pauperes congregat eas. Qui declinat aurem suam ne audiat legem, oratio ejus erit execrabilis. Qui decipit justos in via mala, in interitu suo corrueat, et simplices possidebunt bona ejus. *Et post quatuor versus*: Qui abscondit scelera sua, non dirigitur: qui autem confessus fuerit et reliquerit ea, misericordiam consequetur. Beatus homo qui semper est pavidus: qui vero mentis est duræ, corrueat malum. *Item post duodecim versus*: Vir fidelis multum laudabitur: qui autem festinat ditari, non erit innocens. Qui cognoscit in iudicio faciem, non facit bene; iste et

¹ Prov. xxvi, 11-28. — ² Id. xxvii, 1-6, 10 et 20-22.

pro buccella panis deserit veritatem. Vir qui festinat ditari, et aliis invidet, ignorat quod egestas superveniet ei. Qui corripit hominem, gratiam postea inveniet apud eum, magis quam ille qui per linguæ blandimenta decipit. Qui subtrahit aliquid a patre suo et a matre, et dicit: Hoc non est peccatum, particeps homicidæ est. Qui se jactat et dilatat, jurgia concitat: qui autem sperat in Domino, sanabitur. Qui confidit in corde suo, stultus est: qui autem graditur sapienter, ipse salvabitur. Qui dat pauperi, non indigebit: qui despicit deprecantem, sustinebit penuriam¹.

Et post decem versus: Homo qui blandis fictisque sermonibus loquitur amico suo, rete expandit gressibus ejus².

Et post viginti-duos versus: Servus verbis non potest erudiri; quia quod dicis intelligit, et respondere contemnit. Vidisti hominem velocem ad loquendum? stultitia magis speranda est, quam illius correptio. *Et post quatuor versus*: Superbum sequitur humilitas, et humilem suscipiet gloria. Qui cum fure partitur, odit animam suam; adjurantem audit, et non indicat. Qui timet hominem, cito corrueat: qui autem sperat in Domino, sublevabitur. Multi requirunt faciem principis, et a Domino iudicium egreditur singulorum. Abominantur justi virum impium; et abominantur impii eos qui in recta sunt via³.

Et post quatuordecim versus: Duo rogavi, ne deneges mihi antequam moriar: Vanitatem et verba mendacia longe fac a me: Mendacitatem et divitias ne dederis mihi; tribue tantum victui meo necessaria: ne forte saturatus illiciar ad negandum, et dicam: Quis est Dominus? aut egestate compulsus furer, et perjurem nomen

¹ Prov. xxviii, 3-27. — ² Id. xxix, 5. — ³ Ibid. 19-26.